

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
DAİRESİ BAŞKANLIĞI

*MESLEKLER
DENİZİNDE
REHBERİM
SEN OL,
ÖĞRETMENİM*

ANKARA, 2011

<http://earged.meb.gov.tr>

DEĞERLİ REHBER ÖĞRETMENİM;

Her birey mesleğini kendi seçme özgürlüğüne sahiptir. Ancak bu özgürlüğünü doğru ve yerinde kullanabilmesi için hangi mesleği neden istediğini bilmesi, ilgi ve yeteneklerinin farkında olması, ayrıca istediği mesleğe ulaşabilmek için gideceği eğitim kurumlarını ve bu kurumların özelliklerini bilmesi gerekir.

Çocuklarımızı mesleki yönlendirme sürecinde bilgilendirmek ya da bilgilere ulaşmalarını, en önemlisi de kendi ilgi ve yeteneklerini fark etmelerini sağlamak anne-babaların yanı sıra siz, değerli rehber öğretmenlerimizin yardımlarıyla olacaktır.

Bu konuda her türlü desteği Millî Eğitim Bakanlığının ilgili birimleri, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Genel Müdürlükler bünyesinde kurulan Rehberlik ve Psikolojik Danışma Şubeleri ve Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi olarak sizlere vermeye hazırız.

Konuyla ilgili her türlü bilgiyi <http://earged.meb.gov.tr> adresinden temin edebilirsiniz.

MESLEKİ REHBERLİK

Mesleki rehberlik, eğitim sürecinde öğrencilerin çeşitli meslekleri tanımaları ve kendi özelliklerine uygun olan meslekleri seçmeleri, seçtikleri mesleklere hazırlanmaları ve mesleki yönden gelişmeleri amacıyla yapılan danışma hizmetidir.

YÖNELTME

Yöneltilme, bireylerin çeşitli meslekleri, kendi kişisel özelliklerini tanımaları ve bu bilgilerin ışığında kendilerine en uygun meslekleri seçme sürecidir.

MESLEK TERCİHİ

Bireyin kendi özellikleri (ilgi, yetenek, mesleki değer, kişilik özellikleri) ile mesleğin özelliklerini eşleştirerek kendine en uygun mesleği seçmesidir. Kendine uygun meslek seçmiş olan bireylerini severek yaparlar, mesleğinde ilerler ve böylece hem mutlu hem de verimli olarak yaşamlarını sürdürebilir.

Mesleki Rehberlik Hizmetleri

1. Hizmetler bir süreç olarak ele alınır, okul öncesi eğitimden itibaren kademeli olarak verilir.
2. Bu çalışmalar öğrencinin içinde bulunduğu gelişim dönemi ve bireysel özellikleri dikkate alınarak yürütülür.
3. Öğrenciye ve velisine; öğrencinin kişisel, fiziksel özellikleri, ilgi ve yetenekleri ile meslekler ve bunları edinme yollarına ilişkin güncel bilgiler sistemli olarak aktarılır.
4. Öğrencilere uygun okul ve mesleklerin özelliklerini tanıtıcı bilgi ve dokümanlar hazırlanır.
5. Yurt dışı ve yurt içi düzeyde mesleklerin özelliklerini, gelişim imkanlarını sergileyen özel meslek günleri düzenlenir.
6. Konu ile ilgili test ve teknikler hazırlanarak uygulanır.
7. Öğrenciye bir meslek alanı veya mesleği seçme konusunda fırsatlar tanınır.

MESLEKİ REHBERLİK HİZMETLERİ 3 AŞAMADA GERÇEKLEŞİR

- 1-Bireyi Tanıma,
- 2-Meslek Alanlarını Tanıma,
- 3-Kişisel Özellikler İle Mesleklerin Gerektirdiği Özellikler Arasında Bağlantı Kurma.

BİREYİ TANIMA

Eđitsel, mesleki ve bireysel rehberlik hizmetlerinin sistemli, sağlıklı ve öğrencinin özellik ve gereksinimlerine uygun şekilde verilebilmesi için bireyi tanıma çalışmaları bir süreç dahilinde yürütülür.

Öğrencinin yetenek, ilgi, istek, mesleki değer, başarı gibi bireysel özellikleri ile sosyal, kültürel özellikleri olabildiğince çok boyutlu olarak ele alınır.

Bilgilerin toplanmasında, değerlendirilmesinde ve kullanılmasında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin genel ilkelerine uyulur.

Bu çalışmalarda uygulanan ölçme aracı, yöntem ve tekniklerin kullanılması bir amaç değil araçtır.

Bireyi tanıma çalışmalarında temel amaç; öğrencinin kendini tanımasıdır. Öğrenci hakkında elde edilen bilgiler, onun gelişimini desteklemek için kullanılır.

Elde edilen bilgiler bütünleştirilerek değerlendirilir.

Mesleki Yönlendirmede

- Meslekler ve çalışma hayatı hakkında bilgi eksikliği duyan,
- Meslek seçme sorumluluğunu hissetmeyen,
- Zamanını iyi kullanmayı ve geleceğe ilişkin plan yapmayı bilmeyen,
- Bazı mesleklere ve çalışma hayatına ilişkin olumsuz tutumları olan,
- Kendini değerlendirme araçlarının amaçlarını ve uygulama şeklini bilmeyen,
- Seçtiği meslek için daha ayrıntılı bilgi isteyen,
- Niteliklerine uygun mesleği bilmek isteyen,
- Kararsızlık sorunu olan,
- Çevresinin baskısından yakınan öğrencilere grupta veya bireysel rehberlik yapılır.

İLKÖĞRETİMİN II. DÖNEMİNDE MESLEKİ REHBERLİK

Bu dönemde mesleki rehberlik çalışmalarının odak noktasını, önceki dönemde olduğu gibi, çocuğun ya da gencin bir meslek tercihi yapması değil, onun mesleki gelişimiyle ilgilenmek oluşturur. 12-15 yaş dönemine ilişkin mesleki gelişim görevlerini başararak bu süreci sağlıklı yaşamasına yardım, çalışmaların temel amacı olmalıdır.

MESLEKİ GELİŞİM SÜRECİ VE BU SÜREÇTE ÖĞRETMENİN SORUMLULUKLARI

Mesleki gelişim süreci: Çocuklukta bir meslek fikrinin oluşmaya başlamasından itibaren yetişkinlikte bir meslek sahibi oluncaya kadar geçen gelişim evreleridir.

Öğretmenin sorumlulukları:

- Gerçekçi benlik kavramı geliştirmek,
- Mesleki gelişimleri ile ilgili uygun dönüt vermek,
- Farklı lise programlarını tanıtmak,
- Eğitim ile meslek arasında ilişki kurmayı sağlamak,
- Endüstri ve iş alanındaki yeni gelişmelerle ilgili bilgilendirme çalışmalarında bulunmak,
- Karar verme ve plan yapma becerisini geliştirmek,
- Öğrencileri tanıma çalışması yapmaktır.

OKULLARA İLİŞKİN BİLGİLER VERİLİRKEN;

- Hangi bölümlerin bulunduğu,
- Giriő koşulları,
- Öğrenci dağılımları ve profilleri,
- Ücret durumu,
- Burs olanakları,
- Ders dışı sosyal ve kültürel etkinliklere kadar bilgilerin yer aldığı tanıtımlar yapılmalıdır.

MESLEKLERE İLİŞKİN BİLGİLER VERİLİRKEN;

- Mesleğin karakteristik görevleri,
- Gerektirdiği eğitim düzeyi,
- Giriő koşulları (hem eğitim hem de derece, diploma, sertifika vs. açısından),
- Çalışma ortamı,
- Ücret durumu (girişte, orta kıdemde ve tecrübeli olduğunda alınacak maaş),
- Gerektirdiği özellikler,
- Gerekseim duyulduğunda ayrıntılı bilgilerin nerelerden elde edileceğine ilişkin bilgiler

Öğrencilere anlatılmalıdır.

Meslekler ve Eğitim Olanakları Hakkında Bilgi Verme Yöntemleri

Meslek bilgileri grup halinde veya bireysel olarak verilebilir.

Öğrenci, meslekler ile ilgili bilgileri öğrenme konusunda güdülenmelidir. Öğrencilerin bilgi toplamanın ve toplanmış bilgiyi değerlendirmenin yararına inandırılması gerekir. Bu da bilgi edinme çalışmalarının ilgi çekici, eğlenceli bir etkinlikler dizisi olarak düzenlenmesini gerektirir.

Öğrencinin mesleki danışma sırasında ifade ettiği herhangi bir bilgi arama girişimi danışman tarafından pekiştirilmelidir.

Mesleklerle ilgili modeller ve filmler gösterilmeli, kontrol işlemi olarak meslekler hakkında tartışmalar yapılmalıdır. (Kuzgun, 2006)

Mesleğe Yönelmede Dikkate Alınacak Bilgi Kaynakları ve Ölçütler

- Öğrencinin yetenek ve başarı durumu,
- Öğrencinin kişisel nitelikleri,
- Öğrencinin isteği ile işin veya programın nitelikleri,
- Ailesinin görüşü,
- Programa, işe girme ve devam edebilme koşulları,
- Mesleğin insan gücü gereksinimi yönünden durumu,
- Okul Rehberlik Servisinin öğrenci hakkındaki "Genel Değerlendirme" sonuçları.

MESLEKİ YÖNLENDİRME SÜRECİNDE YAPILABİLECEK FAALİYETLER

- Öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerini tanımalarını sağlayıcı çalışmalar yapmak,
- Ailelerin çocuklarının ilgi ve yeteneklerini tanımalarını sağlayıcı çalışmalar yapmak,
- Öğrencilerin ilköğretimden sonra devam edebilecekleri okul türlerini tanıtmak ve bu kurumları gezdirmek,
- Öğrencilere ve ailelerine ortaöğretim kurumlarına geçiş sınavlarını tanıtmak,
- Mesleki yönlendirme ile ilgili ölçme araçlarını uygulamak,
- Sınıfın veli meslek profilini çıkartarak farklı meslek sahibi velileri sınıfa davet etmek,
- Çeşitli meslekleri tanıtıcı özel günler düzenlemek,
- Meslekleri tanıtmak üzere işyerlerine geziler düzenlemek,
- Meslek danışma merkezleri ile işbirliği yapmaktır.

Bu süreçte yapılabilecek etkili faaliyetlerden biri de **YARATICI DRAMA** metodunun kullanılmasıdır.

YARATICI DRAMA

Önceden yazılmış bir metin olmaksızın, katılımcıların kendi yaratıcı buluşları, özgün düşünceleri, öznel anıları ve bilgilerine dayanarak bir sözcüğü, bir kavramı, bir davranışı, bir tümceyi, bir fikri, ya da yaşantıyı veya bir olayı, tiyatro tekniklerinden yararlanarak, oyun ve oyunlar geliştirerek canlandırmadır

Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Isınma ve Rahatlama Çalışmaları; çeşitli yöntemlerle beş duyuyu kullanma, gözlem yetisini geliştirme, bedensel ve dokunsal çalışmalardır.

Oyunlar; belirlenmiş kurallar içinde özgürce oyun ve bu oyunları geliştirme çalışmalarından oluşur.

Doğaçlama; belirlenen bir konudan yola çıkılarak, bir hedefe doğru belli aşamalarla yol alınır. Bireyselliğin ve yaratıcılığın ön plana çıktığı çalışmalardır.

Oluşum; bu süreç kimi zaman önceden hiç belirlenmemiş bir çıkış noktasından, kimi zamanda bir nesne resim, fotoğraf, heykel vb. iletişim kurma ile başlar. Sürecin nasıl gelişeceği ve nereye varacağı önceden belirsizdir.

Değerlendirme; bu aşamaların her birinin ya da bir kaçının ardından tartışma açılması "Ne yaşadınız?", "Neler hissettiniz?", "Nerede güçlük geçtiniz" gibi soruların tartışılmasıdır.

**EĞİTİMİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME
DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

GMK Bulvarı NO:109 PK. 06570

Maltepe – ANKARA

**Tel : 0312 230 36 44 - 230 47 22
230 39 26 - 231 69 60**

Faks : 0312 231 62 05

e-posta: earged@meb.gov.tr